

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2007-133

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Käytännöllisen filosofian laitos	
Tekijä-Författare-Author Martikainen, Jenny			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Servitus, libertas et civitas : republikanistinen vapaus Philip Pettitin poliittisessa filosofiassa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Käytännöllinen filosofia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2007-03-26	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 89
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Philip Pettit haastaa positiivisen ja negatiivisen vapauden vakiintuneen dikotomian kolmannella, republikanistisella vapauskäsitteellään. Hän muotoilee vapaus- ja hallintoteorian, joka ammentaa sisältönsä republikanistisesta perinteestä, jota hänelle edustavat mm. Cicero, Machiavelli, Montesquieu, Harrington ja Madison. Pettit kritisoi liberalistista, Hobbesin ajattelusta kumpuavaa vapauskäsitettä. Hänen mukaansa poliittisen filosofian painopiste on siirtynyt republikanistisesta vapaudesta liberalistiseen 1700-luvun Amerikan itsemääräämisoikeutta koskevan siirtomaavaltakiistan aikaan. Pro gradu -tutkielmassani pyrin selvittämään, mikä on näiden vapauskäsitteiden ero ja mitä tarjottavaa Pettitin vapauskäsitteellä on poliittiselle filosofialle ja yhteiskunnalliselle päätöksenteolle. Pettit haluaa tarjota käytännön politiikkaan soveltuvan tutkimusohjelman. Päälähteinä ovat Pettitin republikanismia ja vapauden luonnetta käsittelevät teokset, erityisesti Republicanism ja A Theory of Freedom.</p> <p>Pettit määrittelee vapauden dominoimattomuudeksi kontrastina liberalistiseen vapauteen puuttumattomuutena. Hänen mielestään vapauden on oltava turvattu; se ei saa perustua satunnaisiin onnenkantamoisiin, kuten viekkauteen, hyvään tahtoon tms. Vapauden loukkaukseksi riittää, että jollakulla on asema puuttua mielivaltaisesti toisen toimintaan riippumatta siitä, päättääkö hän käyttää valtaansa. Tärkein ero liberalistien ja republikanistien välillä on lain asemassa, jonka liberalistit näkevät vapauden vaarantavana ja republikanistit vapauden muodostavana. Dominointia voi olla ilman puuttumista ja puuttumista ilman dominointia. Herra on orjansa puuttumaton dominoija, kun hän ei rajoita tämän tekemisiä. Siitä huolimatta hän dominoi orjaansa. Oikein säädetty laki sen sijaan on puuttumista ilman dominointia; se ei perustu mielivaltaan vaan kansalaisten yhteisiin intresseihin.</p> <p>Pro gradu -tutkielma jakaantuu kolmeen osaan. Ensimmäisessä osassa, Servitus – orjia vai kansalaisia?, käsittelem vapauskäsitteikiistan historiallista taustaa ja Pettitin teorian kritiikin kärjessä olevaa Hobbesin vapauskäsitettä Leviathanissa. Toisessa osassa, Libertas – republikanistinen vapaus, käsittelem Pettitin vapauskäsitteen teoreettista sisältöä instituutioperustoineen. Kolmannessa osassa, Civitas – vapaus ja arvostus kansalaisyhteiskunnassa, paneudun teorian edellyttämään arvostuksenkäsitteeseen ja sovelluksiin instituutiosuunnittelussa. Pettitin mukaan liberalisti joutuu sietämään monia alistussuhteita, jotka ovat tuomittavia republikanistisen vapauden näkökulmasta. Tällaisia ovat mm. työnantajan ja -tekijän, vanginvartijan ja vangin sekä miehen ja vaimon väliset suhteet, jos dominoimattomuutta ei ole varmistettu institutionaalisiin järjestelyin. Voidaan kysyä, miten republikanistinen teoria voi ratkoa näitä yksityissektorin kiistoja. Teoriaa on kritisoitu liian vahvasta keskusvallasta ja paternalismista, vaikka Pettitin päämääränä on päinvastoin kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien parantaminen valtiollisessa hallinnossa. Kritiikkiä yksinkertaistamisesta on kirvoittanut myös hänen liberalismitulkintansa. Teorian kruunuksi muodostuu aineeton käsi – arvostuksen tarve kansalaisyhteiskunnassa – joka saa ihmiset noudattamaan kansalaisyhteiskunnan sääntöjä. Pettitin teoria on innovatiivinen korostaessaan antiikin filosofien tapaan hyveellisyttä yhteiselämän perustana, vaikka se saattaa olla ihmiskäsityksessään turhan idealistinen käytännön politiikkaan sovellettavaksi.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords Pettit, Philip republikanismi poliittinen filosofia vapaus			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited Philosophica-kirjasto, Siltavuorenpenger 20 A, 3. kerros, Puh. 09-191 29247			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			